YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

2 päivänä lokakuuta 2003 *

Yhdistetyissä asioissa C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P ja C-180/01 P,

International Power plc, aiemmin National Power plc, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan D. Anderson, QC, ja barrister M. Chamberlain, solicitor S. Ramsayn valtuuttamina,

British Coal Corporation, kotipaikka Lontoo, edustajinaan D. Vaughan ja D. Lloyd Jones, QC, solicitor C. Mehtan valtuuttamina,

PowerGen (UK) plc, aiemmin PowerGen plc, kotipaikka Lontoo, edustajanaan K. P. E. Lasok, QC, solicitor P. Lomasin valtuuttamana,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään A. Whelan, avustajanaan barrister J. E. Flynn, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajina,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

joissa valittajat vaativat muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (toinen jaosto) asiassa T-89/98, NALOO vastaan komissio, 7.2.2001 antaman tuomion (Kok. 2001, s. II-515) kumoamista,

ja joissa vastapuolena on

National Association of Licensed Opencast Operators (NALOO), kotipaikka Newcastle upon Tyne (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajanaan barrister M. Hoskins, solicitor A. Dowien valtuuttamana, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit D. A. O. Edward, A. La Pergola, P. Jann (esittelevä tuomari) ja A. Rosas,

julkisasiamies: S. Alber,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan International Power plc:n, edustajinaan D. Anderson ja M. Chamberlain, British Coal Corporationin, edustajinaan D. Vaughan ja

D. Lloyd Jones, PowerGen (UK) plc:n, edustajanaan K. P. E. Lasok, National Association of Licensed Opencast Operatorsin (NALOO), edustajanaan barrister C. Quigley, ja komission, asiamiehinään A. Whelan ja J. E. Flynn, 6.2.2003 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.5.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 International Power plc (aiemmin National Power plc; jäljempänä IP) on asiassa C-172/01 P, British Coal Corporation (jäljempänä BC) asiassa C-175/01 P, PowerGen (UK) plc (aiemmin PowerGen plc; jäljempänä PG) asiassa C-176/01 P ja Euroopan yhteisöjen komissio asiassa C-180/01 P ovat yhteisöjen tuomioistuimeen 20. ja 23.4.2001 toimittamillaan valituksilla hakeneet EHTY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-89/98, NALOO vastaan komissio, 7.2.2001 antamaan tuomioon (Kok. 2001, s. II-515; jäljempänä riidanalainen tuomio), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi komission 27.4.1998 tekemän päätöksen IV/E-3/NALOO (jäljempänä vuoden 1998 päätös). Tällä päätöksellä komissio oli hylännyt National Association of Licensed Opencast Operatorsin (hiilen avolouhintaluvan saaneiden tuottajien kansallinen yhdistys; jäljempänä NALOO) 15.6.1994 tekemän kantelun.

Asian tausta

2 Riidanalaisesta tuomiosta ilmenee, että BC omisti ennen vuonna 1994 tapahtunutta yksityistämistään Yhdistyneen kuningaskunnan lähes kaikki hiilivarat ja sillä oli yksinoikeus hiilen louhimiseen. Sillä oli kuitenkin oikeus myöntää yksityisille yrittäjille louhintalupia lupamaksua vastaan.

3 BC alensi huhtikuussa 1987 lupamaksun 16 Yhdistyneen kuningaskunnan punnasta (jäljempänä GBP) tonnilta (GBP/t) 13,50 GBP:aan tonnilta, ja alennus tuli taannehtivasti voimaan 1.3.1987. Vuonna 1988 sen jälkeen, kun NALOO, joka oli pyytänyt tutkimuksen aloittamista ja nostanut sen jälkeen kansallisissa tuomioistuimissa muun muassa kyseistä lupamaksua koskevan kanteen, oli sitoutunut pitämään 11 GBP/t suuruiseksi vahvistettua maksua kohtuullisena, BC sovelsi tätä maksua takautuvasti 27.12.1987 alkaen. BC alensi maaliskuussa 1990 lupamaksun 7 GBP:aan tonnilta siten, että alennus tuli voimaan 1.4.1990.

4 Toukokuussa 1986 sovitun järjestelyn (jäljempänä vuoden 1986 järjestely) perusteella Central Electricity Generating Board (sähköntuotannon keskusvirasto; jäljempänä CEGB) osti BC:ltä tilikauden 1986/1987 aikana 72 miljoonaa tonnia hiiltä keskimääräiseen kauppahintaan 172 penceä gigajoulea kohden (p/GJ), ja tämä oli hinta kaivoksella.

5 Vuoden 1989 Electricity Actin (sähkölaki) perusteella CEGB yksityistettiin 1.4.1990 ja sen varallisuus siirtyi IP:lle ja PG:lle.

6 BC:n ja näiden sähköntuottajien ajaksi 1.4.1990—31.3.1993 tekemien hiilentoimitussopimusten (jäljempänä toimitussopimukset) tultua voimaan IP ja PG

ehdottivat BC:lle perushintaa, joka olisi ollut 170 penceä bruttogigajoulea (bruttolämpöteho) kohden ja 177,9 penceä nettogigajoulea (nettolämpöteho) kohden, kun toimiluvan perusteella toimivien tuottajien osalta hinta oli 122—139 penceä gigajoulea kohden kaivoksella.

7 NALOO huomautti komissiolle 29.3.1990 tekemässään kantelussa, jota se täydensi muun muassa 27.6.1990 ja 5.9.1990 (jäljempänä vuoden 1990 kantelu), että vuoden 1986 järjestely ja toimitussopimukset sekä BC:n toimiluvan nojalla toimivilta hiilentuottajilta perimät lupamaksut olivat EHTY:n 63 artiklan 1 kohdan ja EHTY:n 66 artiklan 7 kohdan vastaisia.

8 Kantelija moitti perusteluistaan 5.9.1990 esittämässään yhteenvedossa sähköntuottajia siitä, että nämä olivat harjoittaneet ostajina EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklassa tarkoitettua järjestelmällistä syrjintää, ja ilmoitti pitävänsä BC:n viaksi katsomiaan menettelytapoja, kuten lupamaksujen vahvistamista määrältään mielivaltaisiksi, kyseisen perustamissopimuksen 60 artiklan ja 66 artiklan 7 kohdan vastaisina.

9 Ison-Britannian viranomaiset ehdottivat 24.10.1990 päivätyssä kirjeessä BC:n, IP:n ja PG:n nimissä NALOO:lle, että toimiluvan nojalla tuotettavan hiilen hintaa nostettaisiin ja lupamaksua toistamiseen alennettaisiin taannehtivasti 1.4.1990 lukien.

10 NALOO hylkäsi nämä ehdotukset, minkä jälkeen sille ilmoitettiin 22.11.1990 päivätyllä Ison-Britannian hallituksen kirjeellä, että kyseinen hallitus oli päättänyt soveltaa ehdotettuja uusia ehtoja yksipuolisesti.

11 Komissio ilmoitti NALOO:lle lähettämässään 21.12.1990 päivätyssä kirjeessä, ettei vuoden 1990 kantelu antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin sen puolelta.

12 NALOO huomautti komissiolle lähettämässään 11.1.1991 päivätyssä kirjeessä muun muassa, että se oli selvästi halunnut, että vuoden 1986 järjestely tutkittaisiin.

13 Komissio vastasi 8.2.1991 päivätyllä kirjeellä, ettei sillä ollut velvollisuutta "pelkästään helpottaakseen kantelijan mahdollista vahingonkorvauskannetta tehdä määrämuotoista päätöstä, jolla kilpailusääntöjä todetaan rikotun menneisyydessä". Komissio täsmensi, että se näin ollen katsoi, ettei sen velvollisuutena ollut tuntea ennen päivämäärää 1.4.1990 vallinnutta tilannetta. Komissio totesi lisäksi, että kansallisilla tuomioistuimilla oli komissiota paremmat mahdollisuudet tutkia menneisyydessä mahdollisesti sattuneita yksittäistapauksia.

14 NALOO korosti 14.3.1991 päivätyssä kirjeessä vielä sitä, kuinka tärkeänä se piti sitä, että se saisi selvityksen vuoden 1990 järjestelyyn sovellettavasta lainsäädännöstä.

15 Komissio hylkäsi vuonna 1990 tehdyn kantelun 23.5.1991 tekemällään päätöksellä (jäljempänä vuoden 1991 päätös) siltä osin kuin kantelu koski 1.4.1990 jälkeistä tilannetta.

16 Vuoden 1991 päätöksen saatekirjeessä todettiin seuraavaa:

"Tässä kirjeessä, johon sisältyy komission päätös, käsitellään eräitä [vuoden 1990 kanteluun liittyviä] seikkoja — — . Siinä käsitellään Englannissa ja Wale-

sissa vallitsevaa tilannetta ottaen huomioon 1.4.1990 voimaan tulleilla [BC:n], [IP:n] ja [PG:n] välisillä [toimitussopimuksilla] aikaansaadut uudet olosuhteet. Muita näkökohtia — — , etenkään 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta — — , ei ole tutkittu."

17 Vuoden 1991 päätöksessä todetaan seuraavaa:

"56. Aikana, jona [toimitussopimukset] ovat tulleet voimaan, sähköntuottajayhtiöt maksoivat toimiluvan nojalla toimiville kaivoksille — — noin 122—139 p/GJ kaivoksella vastaavan hinnan — — . Toimiluvan nojalla toimiviin kaivoksiin on siten kohdistettu syrjintää 1.4.1990 jälkeen.

57. [IP:n] ja [PG:n] toimiluvan nojalla toimiville kaivoksille 1.4.1990 lukien maksama hinta on nykyisin 157 p/GJ kaivoksella, kun se on [BC:n] osalta 177,9 p/GJ.

— —

61. On mahdotonta ilmaista täsmällisinä numeroina kaikkia seikkoja, jotka on otettava huomioon hintaeroa arvioitaessa. Tosiasiallinen 20,9 p:n/GJ eli noin 12 prosentin suuruinen ero [BC:n] hiilen ja toimiluvalla tuotetun [IP:lle] ja [PG:lle] suoraan toimitetun hiilen välillä ei ole niin suuri, että sitä voitaisiin pitää syrjintänä, joka edellyttäisi komission puuttuvan uudelleen asiaan. Kantelijat eivät myöskään ole kyenneet esittämään vakuuttavia perusteluja pienemmän hinnaneron tueksi.

— —

72. Lupamaksun suuruutta ei voida käsitellä absoluuttisena lukuna. Hiilestä saatavan hinnan ja hiilen tuotantokustannusten, lupamaksu mukaan lukien, välisen suhteen on oltava sellainen, että tehokkailla yrityksillä on mahdollisuus tehdä voittoa ja ettei sillä heikennetä niiden kilpailuasemaa merkittävästi — —

73. Avolouhosten osalta lupamaksua alennettiin 11 GBP:sta/t ennen 1.4.1990 5,50 GBP:aan/t (6 GBP/t 50 000 tonnia ylittävältä osalta), kun taas pienille kaivoksille maksettavaa hintaa korotettiin yli 23 prosenttia.

74. Toimiluvan saaneiden yritysten louhimasta hiilestä tällä hetkellä maksettava hinta, joka on 157 p/GJ tai noin 40 GBP/t, on noin 20 prosenttia eli 8 GBP/t korkeampi kuin se hinta, jonka pienet kaivokset saivat silloin, kun [toimitussopimukset] tulivat voimaan. Jos tähän lisätään lupamaksun alentaminen ainakin 5 GBP:lla/t, siitä on seurauksena toimiluvan saaneiden avolouhosten merkittävä bruttokatteen parantuminen. Tilivuonna 1989/1990 [BC:n] keskimääräinen myyntitulo avolouhostoiminnasta oli 41,50 GBP/t eli 160 p/GJ, joka on verrattavissa toimiluvan saaneille kaivoksille nyt maksettavaan hintaan. [BC] sai tästä tuotannosta voittoa — — . Vaikka [BC:n] ja NALOO:n jäsenten avolouhostoiminnan välillä on eroja ja erityisesti kokoeroja, tämä näyttää vahvistavan sen, että avolouhoksissa tuotettavaa hiiltä koskeva tämänhetkinen lupamaksu ei ole niin korkea, että se olisi lainvastainen. Lupamaksu ei siis estä tehokkaita yrityksiä tekemästä voittoa eikä heikennä niiden kilpailuasemaa merkittävästi.

— —

XV. Johtopäätökset

79. Tämä päätös koskee tilannetta Englannissa ja Walesissa sen jälkeen, kun [toimitussopimukset] tulivat 1.4.1990 voimaan [BC:n] sekä [IP:n] ja [PG:n] välillä.

— —

81. Komission mielestä perustamissopimuksen 63 artiklaan ja 66 artiklan 7 kohtaan — — perustuv[a] kantel[u] ol[i] perustelt[u] siltä osin kuin [se] kosk[i] [toimitussopimusten] voimaantulon 1.4.1990 jälkeistä tilannetta.

82. Jos Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten 24.10.1990 tekemät ehdotukset sisällytetään näihin sopimuksiin tässä päätöksessä määritellyltä pohjalta, toimiluvan saaneita kaivoksia ei enää syrjitä [BC:hen] verrattuna. Tämän vuoksi EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklaan ja myyntiehtojen osalta EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohtaan — — perustuva kantelu ei enää ole aiheellinen, ja [se] hylätään siltä osin kuin [se koskee] tämänhetkistä tilannetta.

83. Kantelu[n] siitä osasta, joka perustuu EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohtaan ja koskee [BC:n] perimää lupamaksua, on todettava, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten 24.10.1990 päivätyssä kirjeessä määritelty uusi lupamaksu, jonka [BC] myöhemmin otti käyttöön taannehtivasti 1.4.1990 lähtien, ei ole epätavallisen suuri. Kantelu[un] sisältyvät väitteet, jotka koskevat lupamaksujen maksamista ja jotka perus-

tuvat EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohtaan, eivät siis enää ole aiheellisia, ja ne hylätään siltä osin kuin [kantelu koskee] tämänhetkistä tilannetta."

18 NALOO nosti 9.7.1991 EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklan toisen kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati vuoden 1991 päätöksen kumoamista siltä osin kuin siinä katsottiin, ettei lupamaksun uusi määrä 5,50 tai 6 GBP/t ollut lainvastainen. Tämä yhdistys luopui oikeudenkäynnin aikana vaatimasta BC:n ennen 1.4.1990 perimien, yhdistyksen kohtuuttomina pitämien lupamaksujen palauttamista.

19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tämän kumoamisvaatimuksen asiassa T-57/91, NALOO vastaan komissio, 24.9.1996 antamallaan tuomiolla (Kok. 1996, s. II-1019; jäljempänä asiassa NALOO I annettu tuomio), joka on lainvoimainen.

20 Yksityinen kaivosyritys ja NALOO:n jäsenyritys H. J. Banks & Co. Ltd nosti High Court of Justicen (England & Wales) Queen's Bench Divisionissa (jäljempänä High Court) BC:tä vastaan vahingonkorvauskanteen, ja High Court esitti tässä asiassa ennakkoratkaisupyynnön yhteisöjen tuomioistuimelle, joka katsoi asiassa C-128/92, Banks, 13.4.1994 antamassaan tuomiossa (Kok. 1994, s. I-1209, 19 kohta), että EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan d alakohdassa, 65 artiklassa ja 66 artiklan 7 kohdassa ei luoda oikeuksia, joihin yksityiset voivat suoraan vedota kansallisissa tuomioistuimissa.

21 Kyseisen tuomion 21 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin totesi myös, että koska komissiolla on yksinomainen toimivalta sen toteamiseen, onko EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa ja 66 artiklan 7 kohtaa rikottu, kansallisissa tuomioistuimissa ei voida pätevästi nostaa vahingonkorvauskannetta, jollei komissio ole tehnyt tähän toimivaltaan perustuvaa päätöstä.

22 Tietyt toimiluvalla hiiltä tuottavat kaivosyritykset nostivat High Courtissa IP:tä ja PG:tä vastaan vahingonkorvauskanteen, jota käsitellessään High Court esitti ennakkoratkaisupyynnön yhteisöjen tuomioistuimelle, joka katsoi asiassa C-18/94, Hopkins ym., 2.5.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. I-2281, 29 kohta), että EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan b alakohdassa ja 63 artiklan 1 kohdassa ei luoda oikeuksia, joihin yksityiset voivat suoraan vedota kansallisissa tuomioistuimissa.

23 Yhteisöjen tuomioistuin nimittäin täsmensi edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. antamansa tuomion 27 kohdassa tältä osin, että yksityiset eivät voi vedota kansallisissa tuomioistuimissa siihen, että ostajien harjoittama järjestelmällinen syrjintä on ristiriidassa EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan kanssa, ellei tällaisen syrjinnän osalta ole annettu suositusta asianomaisille hallituksille.

24 Yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. antamansa tuomion 28 kohdassa vielä, että sitä vastoin kaikissa niissä tapauksissa, joissa EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan mukaiseen suositukseen sisältyvät määräykset ovat sisällöltään ehdottomia ja riittävän täsmällisiä, yksityiset voivat vedota niihin suoraan kansallisissa tuomioistuimissa samoin edellytyksin kuin direktiiveihin.

25 High Court hylkäsi edellä mainituissa asioissa Banks sekä Hopkins ym. annettujen tuomioiden perusteella Banksin sekä Hopkinsin ja muiden nostamat vahingonkorvauskanteet, joista näissä kahdessa tuomiossa oli kyse.

26 Riidanalaisesta tuomiosta ilmenee, että NALOO teki uuden 15.6.1994 päivätyn kantelun (jäljempänä vuoden 1994 kantelu), jota se kutsui lisäkanteluksi ja jossa se vetosi siihen, ettei asiassa merkityksellisillä EHTY:n perustamissopimuksen määräyksillä ole välitöntä oikeusvaikutusta, ja siihen, että komissiolla oli yksinomainen toimivalta. NALOO pyysi komissiota toteamaan lainvastaisiksi ostohinnat ja lupamaksut, joita CEGB ja BC olivat soveltaneet toimiluvalla

tuotettavaan hiileen EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja vastaavasti kyseisen perustamissopimuksen 4 artiklan d alakohdan, 65 artiklan ja 66 artiklan 7 kohdan vastaisesti vuoden 1973 ja 1.4.1990 välisenä aikana; kantelu rajattiin myöhemmin koskemaan tilikausia 1984/1985—1989/1990. Tämän vuoksi NALOO esitti, että komissio ottaisi perustaksi lukuarvot, joihin Ison-Britannian viranomaiset, sähköntuottajat ja BC ovat viitanneet vuonna 1990 ja sittemmin komissio itsekin vuoden 1991 päätöksessä.

27 Komissio hylkäsi vuoden 1994 kantelun vuonna 1998 tekemällään päätöksellä.

28 Komissio totesi tässä päätöksessä lähinnä seuraavaa:

— EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja 66 artiklan 7 kohdan tarkoitus liittyy tulevaisuuteen, ja niiden perusteella komissio voi tulevaisuuden osalta määrätä lopetettaviksi olemassa olevat menettelyt, joilla kilpailusääntöjä rikotaan. Nämä määräykset eivät anna sille toimivaltaa tutkia 15.6.1994 tehtyä kantelua, joka koskee jo päättyneitä EHTY:n perustamissopimuksen rikkomisia, joiden väitetään tapahtuneen ennen 1.4.1990

— EHTY:n perustamissopimuksen 65 artikla ei sovellu siihen, että BC on yksipuolisesti vahvistanut louhintalupamaksuihin, joiden väitetään olevan kohtuuttomia

— vaikka komissiolla olisi toimivalta tutkia kantelu EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan d alakohdan ja 66 artiklan 7 kohdan perusteella ja vaikka kyseisen perustamissopimuksen 65 artiklaa voitaisiin soveltaa tapaukseen, NALOO ei ole esittänyt riittävää näyttöä osoittaakseen oikeiksi väitteensä

kilpailusääntöjen rikkomisesta. Komissio ei missään tapauksessa voi käynnistää tutkintaa kyseisen yhdistyksen mainitsemien seikkojen perusteella, kun otetaan huomioon erityisesti asiassa NALOO I annettu tuomio.

29 NALOO toimitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 8.6.1998 kannekirjelmän, jossa vaaditaan vuoden 1998 päätöksen kumoamista EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklan toisen kohdan nojalla.

30 BC, IP ja PG hyväksyttiin 17.3.1999 annetulla määräyksellä väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia asiassa.

Riidanalainen tuomio

31 Riidanalaisella tuomiolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi vuoden 1998 päätöksen.

32 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riidanalaisen tuomion 52 kohdassa, että oli katsottava, että tilikausina 1986/1987—1989/1990 tapahtuneiksi väitetyistä rikkomisista komission käsiteltävänä oli ollut yksi ja sama kantelu, koska vuoden 1994 kantelussa oli kysymys vain vuoden 1990 kantelun laajentamisesta.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli riidanalaisen tuomion 58 kohdassa komission tulkitsevan, että "olemassa olevat" EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja 66 artiklan 7 kohdan "rikkomiset" ovat

sellaisia, jotka jatkuvat edelleen niitä koskevan kantelun tekopäivänä. Koska NALOO:n kantelun ensimmäinen osa toimitettiin vuonna 1990 ja täydentävällä vuonna 1994 toimitetulla osalla vain laajennettiin kantelun ensimmäistä osaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riidanalaisen tuomion 59 kohdassa, että komission oman päättelyn mukaisesti oli katsottava, että komission käsiteltäväksi oli saatettu olemassa olevia rikkomisia koskeva kantelu.

34 Riidanalaisen tuomion 61 ja 63 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi myös, että edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetun tuomion 19 kohdasta ja tehokkaan oikeussuojan periaatteesta seuraa, että EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan b alakohta yhdessä 63 artiklan 1 kohdan kanssa ja kyseisen perustamissopimuksen 4 artiklan d alakohta yhdessä 66 artiklan 7 kohdan kanssa oikeuttavat joka tapauksessa komission tutkimaan NALOO:n kantelun molemmat osat, siltä osin kuin niissä vaaditaan komissiota toteamaan, että tilikausien 1986/1987—1989/1990 kuluessa sähköntuottajat olivat soveltaneet syrjiviä ostohintoja ja BC kohtuuttomia lupamaksuja toimiluvalla tuotettuun hiileen.

35 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riidanalaisen tuomion 67 ja 68 kohdassa, että komissio ei voinut tehokkaasti vedota oikeusvarmuuden periaatteeseen NALOO:ta vastaan, koska kilpailusääntöjen tilikausina 1986/1987—1989/1990 tapahtuneiksi väitetyistä rikkomisista oli ilmoitettu vuoden 1990 kantelulla komissiolle heti alussa.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisäksi totesi riidanalaisen tuomion 69—72 kohdassa, että NALOO:ta ei myöskään voitu arvostella siitä, että se olisi laiminlyönyt käyttää määräajassa muutoksenhakukeinoja, jotka sillä olisi ollut käytettävissä sellaisia mahdollisia aikaisempia päätöksiä vastaan, joilla ennen 1.4.1990 tehtyjä rikkomisia koskeva kantelun vuonna 1990 toimitettu osa olisi hylätty. Vuoden 1991 päätös ei nimittäin kantelun tämän osan osalta ollut luonteeltaan päätös.

37 Riidanalaisen tuomion 74 ja 75 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että vuoden 1998 päätöstä ei myöskään voida pitää päätöksenä, jolla olisi vain vahvistettu jokin toinen päätös, siltä osin kuin siihen sisältyy epäilyksittä uusia kannanottoja, joiden mukaan väitetyistä rikkomisista ei ole olemassa todisteita.

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riidanalaisen tuomion 79, 80 ja 82 kohdassa, että vuoden 1998 päätöksen lainmukaisuuden arvioimiseksi ei ollut tarpeen ratkaista kysymyksiä komission oikeudesta tehdä asiassa muunlaisia toimia kuin antaa suosituksia, suositusten kansallisista oikeusvaikutuksista tai EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan sovellettavuudesta hiilen louhintalupamaksuihin.

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti riidanalaisen tuomion 85 kohdassa, että komissiolla on yksinomainen toimivalta todeta asianomaisella alalla kilpailusääntöjen rikkomiset, joista on kanneltu, ja totesi, että koska komissio oli kyseisessä tapauksessa ollut toimivaltainen tutkimaan NALOO:n kantelun tilikausina 1986/1987—1989/1990 tapahtuneiksi väitetyistä rikkomisista, sen velvollisuutena oli tutkia kyseinen kantelu.

40 Todettuaan riidanalaisen tuomion 86 kohdassa, että komissio oli menetellyt oikein tutkiessaan vuoden 1998 päätöksessä NALOO:n kantelun toissijaisesti, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riidanalaisen tuomion 103—124 kohdassa, että tämä päätös oli kumottava sen vuoksi, että sen perustelut olivat puutteellisia siltä osin kuin kyse oli vastauksesta kantelun siihen osaan, jossa kanneltiin syrjivistä hinnoista, ja kantelun siihen osaan, jossa kanneltiin kohtuuttomista lupamaksuista.

Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

41 Yhteisöjen tuomioistuimeen 22.5.2001 toimittamallaan erillisellä asiakirjalla komissio vaatii HT 39 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta määräämään riidanalaisen tuomion täytäntöönpanon lykkäämisestä.

42 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hylkäsi tämän hakemuksen 17.7.2001 antamallaan määräyksellä.

43 Asiat C-172/01 P, C-175/01 P, C-176/01 P ja C-180/91 P yhdistettiin yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 5.7.2001 antamalla määräyksellä kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten

44 IP, BC, PG ja komissio vaativat riidanalaisen tuomion kumoamista ja NALOO:n kanteen hylkäämistä perusteettomana.

45 IP ja BC vaativat myös, että tämä yhdistys ja/tai komissio velvoitetaan korvaamaan sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa että yhteisöjen tuomioistuimessa kertyneet oikeudenkäyntikulut. PG vaatii, että komissio ja NALOO velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

46 Komissio vaatii, että NALOO velvoitetaan korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut ja että valittajien on asioissa C-172/01 P, C-175/01 P ja C-176/01 P vastattava niille kertyneistä oikeudenkäyntikuluista tai että NALOO on velvoitettava korvaamaan nämä oikeudenkäyntikulut.

47 NALOO vaatii valitusten hylkäämistä tai toissijaisesti vuoden 1998 päätöksen kumoamista.

48 NALOO vaatii myös, että valittajat velvoitetaan korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut.

Valitukset

IP:n, BC:n ja PG:n valitusten tutkittavaksi ottaminen

49 IP, BC ja PG esittävät, että riidanalainen tuomio koskee niitä välittömästi ja että niillä on näin ollen oikeus hakea siihen muutosta EHTY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla.

50 BC täsmentää lisäksi, että sen valitus koskee vain riidanalaisen tuomion hiilen louhintalupamaksuja koskevia kohtia. IP ja PG esittävät, että niiden valituksissa riitautetaan vain ne riidanalaiset tuomion kohdat, jotka liittyvät syrjiviksi väitettyjen hintojen soveltamiseen.

51 EHTY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan toisen kohdan nojalla muut väliintulijana olleet asianosaiset kuin jäsenvaltiot ja yhteisön toimielimet voivat hakea muutosta ainoastaan silloin, kun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös koskee heitä välittömästi.

52 Tältä osin riittää, kun todetaan, että riidanalaisen tuomion mukaan komission olisi tutkittava vuoden 1994 kantelu uudelleen. Kantelun uuden tutkimisen päätteeksi on mahdollista, että komissio tekee uuden IP:lle, BC:lle ja PG:lle epäedullisen toimen, jolloin nämä voisivat joutua vastaamaan kansallisissa tuomioistuimissa vahingonkorvauskanteeseen.

53 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu koskee välittömästi IP:tä, BC:tä sekä PG:tä, joten näiden tekemät valitukset on otettava tutkittaviksi.

Aineellinen kysymys

54 Ensiksi on palautettava mieliin, että vuoden 1998 päätöksessään komissio päätyi kolmeen erilliseen johtopäätökseen, joista NALOO nosti kanteen (ks. tämän tuomion 28 kohta).

55 Komissio ensinnäkin katsoi, ettei sillä ollut EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja 66 artiklan 7 kohdan nojalla toimivaltaa tutkia vuoden 1994 kantelua. Toiseksi komissio katsoi, että kyseisen perustamissopimuksen 65 artikla ei sovellu hiilen louhintalupamaksuihin. Kolmanneksi komissio totesi toissijaisesti, että NALOO ei ollut esittänyt riittävää näyttöä osoittaakseen oikeiksi väitteensä kilpailusääntöjen rikkomisesta lupamaksujen osalta.

56 Riidanalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi vuoden 1998 päätöksen kokonaisuudessaan.

57 Kussakin valituksessa riitautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen näistä kolmesta johtopäätöksestä tekemät arvioinnit.

58 Valitusperusteet on näin ollen syytä ryhmitellä vuoden 1998 päätöksessä mainittujen seikkojen perusteella.

59 Siltä osin kuin kyse on siitä, oliko komissiolla toimivalta tutkia vuoden 1994 kantelu, valituksissa riitautetaan ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamukset, joiden mukaan vuoden 1994 kantelulla vain laajennettiin vuoden 1990 kantelua, ja toiseksi ne päätelmät, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on johtanut edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetusta tuomiosta, ja kolmanneksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeusvarmuuden vaatimusten seuraamuksista tekemä arviointi.

60 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 128 kohdassa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi, jonka mukaan edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetusta tuomiosta seuraa, että komissiolla oli joka tapauksessa oikeus tutkia vuoden 1994 kantelu, ei liity kysymykseen siitä, oliko tämä kantelu vain vuoden 1990 kantelun laajennus.

61 On siis paikallaan aloittaa tutkimalla ne valitusperusteet, joissa riitautetaan tämä arviointi.

Valitusperusteet, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen komission toimivallasta tekemää arviointia

— Asianosaisten lausumat

62 BC esittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan, että hiilen louhintalupamaksun riidanalaiset piirteet merkitsevät EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdassa tarkoitettua kilpailusääntöjen olemassa olevaa rikkomista ja katsoessaan, että komissiolla oli näin ollen oikeus toimia päivämäärää 1.4.1990 edeltävän tilanteen suhteen.

63 Samoin IP ja PG väittävät, että EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdassa ei anneta komissiolle toimivaltaa tutkia vuonna 1994 kantelua, joka koskee ennen päivämäärää 1.4.1990 harjoitetuksi väitettyä syrjintää.

64 BC:n mukaan komissiolla on EHTY:n perustamissopimuksen 63 ja 65 artiklan sekä 66 artiklan 7 kohdan nojalla oikeus ryhtyä ainoastaan sellaisiin toimiin, joilla tulevaisuuteen nähden oikaistaan olemassa oleva tilanne, jossa on toivomisen varaa.

65 Vastaavasti IP ja PG esittävät, että komissiolla on vain ne toimivaltuudet, jotka sille nimenomaisesti myönnetään EHTY:n perustamissopimuksessa, ja ne toimivaltuudet, jotka voivat olla tarpeen, jotta komissio täyttää kyseisen perustamissopimuksen mukaiset tehtävänsä. Tämän perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdassa määrätään IP:n ja PG:n mukaan yksinomaan suositusten antamisesta.

IP:n mukaan tässä määräyksessä käytetystä ilmaisusta "järjestelmällisesti harjoittavan syrjintää" voidaan päätellä, että suositukset voivat koskea vain tulevaisuutta ja että niitä ei saa antaa sellaisesta menettelystä, joka jo on päättynyt sen toteamishetkellä.

66 IP ja PG päättelevät EHTY:n perustamissopimuksen 14 artiklasta lisäksi, että toimivalta antaa suosituksia ei sisällä toimivaltaa tehdä päätöksiä. Niinpä komissio ei IP:n ja PG:n mukaan voi tehdä päätöksiä EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan soveltamisalalla.

67 BC, IP ja PG esittävät, että NALOO on myöntänyt, että tässä tapauksessa ei enää ollut syytä antaa suositusta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näiden valittajien mukaan olisi näin ollen voinut jättää tutkimatta sitä, voitiinko tehdä päätös tai jokin muu sellainen toteamus, jonka tämä yhdistys toivoi tehtäväksi. Tutkimuksen tuloksen oli niiden mukaan selvästi pitänyt olla kieltävä.

68 BC, IP ja PG esittävät, että edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetun tuomion 17 ja 19 kohdassa olevat toteamukset on sijoitettava EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan mukaisen suosituksen antamisen yhteyteen. Oikein tulkittuna ne estävät päättelemästä, että komissio olisi toimivaltainen tutkimaan kilpailusääntöjen rikkomisia, jotka on jo lopetettu.

69 IP ja PG esittävät, että joka tapauksessa on niin, että vaikka komissio saattoikin vielä EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan nojalla todeta syrjinnän, sen toteaminen ei anna oikeutta nostaa kannetta, jossa vaaditaan vahingonkorvausta menneisyydessä järjestelmällisesti harjoitetuksi väitetystä syrjinnästä. Tämän määräyksen nojalla annetuilla suosituksilla ei nimittäin ole välitöntä horisontaalista vaikutusta, joten niiden perusteella ei ole oikeutta nostaa tällaista kannetta.

70 IP:n ja PG:n mukaan EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan tällainen tulkinta ei horjuta tehokkaan oikeussuojan periaatetta. Tässä perustamissopimuksessa kilpailuasioiden alalla määrätty oikeusturvajärjestelmä on nimittäin täydellinen ja tyhjentävä ja se kattaa sekä olemassa olevat että tulevat kilpailusääntöjen rikkomiset.

71 Komissiolle, joka korostaa vastineessaan näkökantansa poikkeavan tältä osin muiden valittajien näkökannasta, avainkysymys on se, onko kilpailusääntöjen rikkomisella edelleen sellaisia vaikutuksia, että niihin voitaisiin puuttua suosituksella, joka on tulevaisuuteen suuntautuva väline. Komission mukaan ratkaiseva tekijä tältä osin olisi ollut tilanteen radikaali muuttuminen 1.4.1990 jälkeen eikä tapahtuneeksi väitetyn kilpailusääntöjen rikkomisen ja kantelun tekemisen eriaikaisuus.

72 Sen väitteen osalta, jonka NALOO esittää edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetun tuomion perusteella, komissio väittää, että yhteisöjen tuomioistuimen päättelyä, joka koskee mahdollisuutta velvoittaa jäsenvaltiot tekemään järjestelmällisesti harjoitettua syrjintää koskevasta toteamuksesta kaikki johtopäätökset, jotka koskevat niitä vaikutuksia, joita tällä syrjinnällä on voinut olla jopa ennen kuin komissio puuttui asiaan, ei voida tulkita sitä, että komission olisi pitänyt kyseisen tuomion taustalla olevan asian olosuhteissa todeta kilpailusääntöjen rikkomisen olemassaolo, jotta kansallisessa tuomioistuimessa voidaan nostaa vahingonkorvauskanne.

73 Korostaakseen edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetun tuomion merkitystä nyt esillä olevassa asiassa NALOO muistuttaa, että ennakkoratkaisupyyntö, jonka johdosta kyseinen tuomio annettiin, oli esitetty yhteisöjen tuomioistuimelle käsiteltäessä High Courtissa nostettua vahingonkorvauskannetta. Kyseisen tuomion 9 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on NALOO:n mukaan nimenomaisesti muistuttanut siitä, että kanne oli nostettu 1.6.1991 ja että se koski ajanjaksoa vuodesta 1985 päivämäärään 31.3.1990 saakka. On näin ollen selvää, että yhteisöjen tuomioistuin tutki ennakkoratkaisukysymykset menneisyyttä koske-

van kanteen yhteydessä. Kyseisen tuomion 19 kohdassa olevan toteamuksen olisi siis merkittävä sitä, että komissiolla oli oikeus käyttää toimivaltuuksiaan jo loppuneen syrjinnän suhteen. Yhteisöjen tuomioistuin on NALOO:n mukaan nimenomaisesti tutkinut määräykset ja säännökset, joita sovelletaan kanteeseen, joka koskee ostajien harjoittamaa syrjintää, joka oli lopetettu ennen vaatimuksen esittämistä. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 22 kohdassa, että EHTY:n perustamissopimuksessa määrätään kattavasti ostajien harjoittamasta syrjinnästä, ja että siinä annetaan tällaisen syrjinnän kohteina oleville oikeussubjekteille tehokas oikeusturva.

74 NALOO:n mukaan sama päättely soveltuu EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohtaan. Vaikka kyseisen perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdassa ja 66 artiklan 7 kohdassa käytetään indikatiivin preesensiä, tämän sopimuksen 4 artiklan b ja d alakohta sisältää ehdottoman kiellon, jonka soveltamisella ei ole ajallisia rajoituksia.

75 NALOO ei hyväksy ajatusta, jonka mukaan komissiolla on toimivalta tutkia EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan nojalla tehtyjä kanteluita vain silloin, kun syrjintää harjoitetaan edelleen ajankohtana, jona komissio tekee päätöksensä. Tämän ajatuksen soveltaminen johtaisi kyseisen yhdistyksen mukaan täysin mielivaltaisiin seurauksiin.

76 Lisäksi NALOO esittää, että tutkiessaan EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklan nojalla nostettua kannetta, jossa vaaditaan vuoden 1998 päätöksen kumoamista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin menetteli perustellusti katsoessaan, että oli tarpeetonta lausua siitä, oliko komissiolla kyseisen perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja 66 artiklan 7 kohdan nojalla toimivalta ryhtyä muihin oikeudellisiin toimiin kuin antaa suosituksia.

— Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

77 Riidanalaisen tuomion 61—63 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätellyt edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. annetusta tuomiosta, että komissiolla joka tapauksessa oli EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan b alakohdan ja 63 artiklan 1 kohdan, kun niitä luetaan yhdessä, ja kyseisen sopimuksen 4 artiklan d alakohdan ja 66 artiklan 7 kohdan nojalla oikeus tutkia NALOO:n kantelu päivämäärää 1.4.1990 edeltävän tilanteen osalta.

78 Tältä osin on palautettava mieliin, että yhteisöjen tuomioistuin totesi edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. antamansa tuomion 19 kohdassa, että valtuudet, jotka komissiolle annetaan EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdassa, antavat komissiolle kyseisen sopimuksen 4 artiklan b alakohdassa määrätyn kiellon tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi mahdollisuuden velvoittaa jäsenvaltioiden viranomaiset ryhtymään toimenpiteisiin komission toteaman järjestelmällisen syrjinnän lopettamiseksi vastaisuudessa ja lisäksi tekemään komission tällaisen toteamuksen perusteella kaikki johtopäätökset siitä, mitä 4 artiklan b alakohdassa tarkoitettuja vaikutuksia näillä syrjivillä toimenpiteillä on voinut olla ostajien ja tuottajien välisiin suhteisiin jo ennen komission väliintuloa.

79 NALOO menettelee perustellusti esittäessään, että tämä yhteisöjen tuomioistuimen EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdasta tekemä tulkinta on esitetty vastaukseksi ennakkoratkaisukysymykseen, joka esitettiin asiassa, jossa tapahtuneeksi väitetty syrjintä oli jo päättynyt.

80 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin menetteli perustellusti päätellessään tästä, että EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdassa annettiin komissiolle oikeus puuttua sellaiseen järjestelmälliseen syrjintään, joka jo oli päättynyt.

81 Vaikka on totta, että tämän määräyksen nojalla annetussa suosituksessa voidaan ainoastaan velvoittaa jäsenvaltio toimimaan vastaisuudessa tietyllä tavalla, tällaisella jäsenvaltion toiminnalla nimittäin voidaan, kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 135 kohdassa, poistaa menneisyydessä harjoitetun syrjinnän seuraukset.

82 Sitä, että EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan sanamuodossa viitataan, kun siinä käytetään indikatiivin preesensiä, syrjintään, jota järjestelmällisesti "harjoitetaan", ei voida tulkita siten, että kilpailusääntöjen rikkomisen jatkuminen edelleen olisi edellytys sille, että komissio antaa suosituksen.

83 Jotta EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan b alakohdassa määrätyllä syrjintäkiellolla olisi tehokas vaikutus, on todellakin tarpeen, että komissio voi velvoittaa jäsenvaltiot poistamaan mahdollisesti jo päättyneen syrjinnän seuraukset.

84 Komission toimivaltaa, jonka nojalla se voi velvoittaa jäsenvaltioiden viranomaiset tekemään järjestelmällistä syrjintää koskevasta toteamuksesta kaikki johtopäätökset niiden vaikutusten osalta, joita tällä syrjinnällä on voinut olla jopa ennen kuin komissio puuttui asiaan, ei myöskään voida rajata koskemaan vain tilanteita, joissa komissio myöskin voi velvoittaa kyseiset viranomaiset määräämään tämä syrjintä vastaisuudessa päättymään.

85 Kilpailusääntöjen rikkomisen ja komission toimivaltuuksien käytön tällaista samanaikaisuutta koskeva edellytys aiheuttaisi mielivaltaista erottelua niiden yritysten, jotka ovat lopettaneet kilpailusääntöjen rikkomisen kantelun tekemisen jälkeen ja joiden pitäisi kantaa kaikki toimintansa seuraukset ja mahdollisesti maksaa vahingonkorvausta, ja niiden yritysten kesken, jotka ovat lopettaneet lainvastaisen toiminnan ennen kantelun tekemistä ja joiden ei tarvitsisi kantaa mitään seurauksia.

86 Tämä tulkinta ei ole ristiriidassa sen kanssa, että EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdalta puuttuu välitön vaikutus, minkä yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Hopkins ym. antamansa tuomion 29 kohdassa. Kyseisen perustamissopimuksen 4 artiklan b alakohdassa määrätty syrjintäkielto nimittäin pätee, vaikka kansallisilla tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa määrätä seuraamuksia tällaisesta syrjinnästä ennen kuin komissio on puuttunut asiaan.

87 On lisäksi täsmennettävä, että jo päättynyttä syrjintää koskeviin komission suosituksiin voidaan vedota kansallisissa tuomioistuimissa samoilla edellytyksillä kuin direktiiveihin (em. asia Hopkins ym., tuomion 28 kohta).

88 Näiden edellytysten täyttyessä yksityiset voivat kansallisissa tuomioistuimissa vaatia mahdollisesti kärsimänsä vahingon korvaamista.

89 EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdan osalta on päädyttävä vastaavanlaisiin johtopäätöksiin, joihin on päädytty kyseisen sopimuksen 63 artiklan 1 kohdan osalta.

90 Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 153 kohdassa, yksityiset eivät voi suoraan vedota EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohtaan kansallisissa tuomioistuimissa, jos komissio ei ole puuttunut asiaan (em. asia Banks, tuomion 19 kohta). Tässä määräyksessä ei myöskään määrätä mitään seuraamuksia jo päättyneistä kilpailusääntöjen rikkomisista. Komissiolla on näin ollen katsottava olevan toimivalta antaa jo päättyneitä menettelyjä koskevia suosituksia kyseisen sopimuksen 4 artiklan d alakohdan tehokkaan vaikutuksen varmistamiseksi. Mahdollisuus tehdä päätöksiä, josta myös määrätään kyseisessä 66 artiklan 7 kohdassa, ei tältä osin riitä, sillä se edellyttää sitä, että ensin on annettu suositus.

91 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen komission EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohtaan ja 66 artiklan 7 kohtaan perustuvasta toimivallasta tekemä arviointi oli perusteltu ja että tätä arviointia koskevat valitusperusteet on hylättävä.

Valitusperusteet, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointia NALOO:n kantelujen yhteenkuuluvuudesta ja oikeusvarmuuden periaatteesta

— Asianosaisten lausumat

92 IP, BC ja PG esittävät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, kun se katsoi, että vuoden 1991 päätöksessä ei ollut hylätty tai kieltäydytty tutkimasta vuoden 1990 kantelun sitä osaa, joka koski päivämäärää 1.4.1990 edeltävää ajanjaksoa. Tästä päätöksestä samoin kuin NALOO:n ja komission toisilleen toimittamista asiakirjoista, erityisesti komission 8.2. ja 4.9.1991 päivätyistä kirjeistä, nimittäin ilmenee näiden valittajien mukaan, että komissio oli nimenomaisesti kieltäytynyt tutkimasta kantelun tätä osaa. Myös komissio viittaa näihin kahteen kirjeeseen.

93 Valittajat esittävät, että tähän tutkimisesta kieltäytymiseen voitiin kohdistaa tuomioistuimen harjoittamaa valvontaa EHTY:n perustamissopimuksen 33 tai mahdollisesti 35 artiklan nojalla. Koska NALOO ei nostanut tällaista kannetta, komission kieltäytyminen tuli lopulliseksi. Näin ollen oikeusturvan periaate estää vuoden 1990 kantelun tutkimisen uudelleen siltä osin kuin se kyse on päivämäärää 1.4.1990 edeltäneestä ajanjaksosta.

94 IP, BC ja PG esittävät lisäksi, että tätä päivämäärää edeltäneen tilanteen tutkimista koskeva pyyntö olisi joka tapauksessa pitänyt esittää kohtuullisessa ajassa. Näiden valittajien mukaan ei voida hyväksyä sitä, että NALOO on jättänyt

kysymyksiä auki komissiossa yli kolmen vuoden ajan ennen kuin se otti ne uudelleen esille. Virheellistä oikeudellista käsitystä, jonka NALOO ja komissio jakavat ja jonka mukaan kansalliset tuomioistuimet olivat toimivaltaisia toteamaan kilpailusääntöjen rikkomisen ja määräämään vahingonkorvausta maksettavaksi, ei voida pitää anteeksi annettavana virheenä, joka oikeuttaisi asian uudelleen tutkimisen.

95 Kaikki valittajat katsovat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, kun se totesi, että vuoden 1994 kantelulla vain laajennettiin vuoden 1990 kantelua. Valittajien mukaan kyse on päinvastoin uudesta kantelusta.

96 IP ja PG väittävät lisäksi, että hylätessään syrjiviä hintoja koskevan väitteen komissio ei ole vuoden 1998 päätöksessään ottanut huomioon mitään uutta todistetta ja että kyseinen päätös oli tältä osin yksinomaan vahvistava.

97 NALOO esittää, että vuoden 1991 päätöksen ei voida katsoa sisältävän päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta koskevaa päätöstä. Tämä analyysi on ensinnäkin sopusoinnussa sen kanssa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi itsenäisesti näyttöä. Lisäksi komission ilmoitus siitä, että tätä tilannetta ei ollut tutkittu, ei muodostanut kyseisen toimielimen lopullista kannanilmaisua, jonka perusteella NALOO olisi varmuudella saanut tietää, että tilannetta koskeva lopullinen päätös oli tehty. Komission ja tämän yhdistyksen välinen kirjeenvaihto ei voi horjuttaa tätä päätelmää.

98 Se seikka, että NALOO ei ole riitauttanut komission tältä osin EHTY:n perustamissopimuksen 33 tai 35 artiklan mukaisesti omaksumaa kantaa, ei NALOO:n mukaan ole estänyt komissiota tarkastelemasta jatkossa tämän yhdistyksen kantelun sitä osaa, joka koskee päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta.

99 NALOO esittää, että oikeusvarmuuden periaatteen soveltaminen riippuu tapauksen olosuhteista. Konkreettisesti ottaen NALOO esittää, että sen vuoden 1990 ja vuoden 1994 kantelujen se osa, joka koskee päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta, oli edelleen ajankohtainen muun muassa niiden kanteiden takia, jotka kansallisissa tuomioistuimissa nostettiin asioissa, jotka ovat edellä mainituissa asioissa Banks ja Hopkins ym. annettujen tuomioiden taustalla.

100 Siltä osin, muodostiko vuoden 1994 kantelu vain vuoden 1990 kantelun laajennuksen, NALOO esittää, että valittajien valitusperusteet on jätettävä tutkimatta, sillä ne koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittamaa näytön arviointia. Kyseinen yhdistys esittää, että edellä mainitussa asiassa Banks annetun tuomion jälkeen sen edustajat ja komission asiamiehet tapasivat ja päättivät, että päivämäärää 1.4.1990 edeltänyt tilanne oli tutkittava. Tämän tapauksen konkreettiset olosuhteet huomioon ottaen vuoden 1990 kantelun ei tältä osin voida katsoa rauenneen.

— Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

101 On todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeusturvan periaatetta koskevat toteamukset perustuivat siihen lähtökohtaan, että vuoden 1994 kantelu oli vain vuoden 1990 kantelun laajennus.

102 Vaikka oletettaisiin, että tämä lähtökohta on oikeudellisesti virheellinen, kuten valittajat väittävät, siitä ei kuitenkaan seuraa, että oikeusvarmuuden periaate estäisi komissiota tutkimasta vuoden 1994 kantelua.

103 Tältä osin on ensinnäkin hylättävä IP:n ja PG:n väite, jonka mukaan vuoden 1998 päätöksellä olisi syrjivien hintojen osalta ainoastaan vahvistettu vuoden 1991 päätös. Kannanottoa voidaan pitää pelkkänä aiemman päätöksen vahvistuksena nimittäin vain silloin, kun siinä ei ole mitään uutta verrattuna aiempaan päätökseen (ks. vastaavasti mm. asia 23/80, Grasselli v. komissio, tuomio 10.12.1980, Kok. 1980, s. 3709, 18 kohta).

104 Vaikka nyt esillä olevassa tapauksessa komissio oli vuonna 1991 kieltäytynyt tutkimasta päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta, se on perustellut tätä kieltäytymistä tarkoituksenmukaisuussyillä. Komissio ei ole lausunut EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja 66 artiklan 7 kohdan rikkomisesta tai rikkomatta jättämisestä. Sen sijaan vuoden 1998 päätöksessään komissio on esittänyt, että sillä ei ollut toimivaltaa toimia näiden kahden määräyksen perusteella ja että EHTY:n perustamissopimuksen 65 artikla ei sovellu hiilen louhintalupamaksuihin, ja se esitti siinä vielä toissijaisesti, että kyseisen sopimuksen 65 artiklan ja 66 artiklan 7 kohdan rikkomista ei ollut näytetty toteen. Vuoden 1994 kantelun näihin syihin perustuvaa hylkäämistä ei voida pitää pelkkänä vuoden 1991 päätöksessä päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta koskevan mahdollisesti esitetyn kannan vahvistuksena.

105 Toiseksi on todettava, että yhteisön lainsäätäjä ei ole vahvistanut vanhentumisaikaa siltä osin kuin kyse on komission mahdollisuudesta antaa suosituksia EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan ja 66 artiklan 7 kohdan nojalla.

106 Jotta vanhentumisaika voisi täyttää tehtävänsä, se on kuitenkin vahvistettava etukäteen, ja vanhentumisajan ja sen soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistaminen kuuluvat yhteisön lainsäätäjän toimivallan piiriin (ks. mm. yhdistetyt asiat C-74/00 P ja C-75/00 P, Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, tuomio 24.9.2002, Kok. 2002, s. I-7869, 139 kohta).

107 Oikeusvarmuutta koskeva perustavanlaatuinen vaatimus estää kuitenkin sen, että komissio voisi viivyttää loputtomasti toimivaltansa käyttöä (em. yhdistetyt asiat Falck ja Acciaierie di Bolzano v. komissio, tuomion 140 kohta).

108 Nyt esillä olevassa tapauksessa syy, jonka vuoksi komissio ilmoitti vuonna 1991, ettei se tutki vuoden 1994 kantelua siltä osin kuin se koski päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä ajanjaksoa, oli se, että komissio katsoi, ettei sillä ollut velvollisuutta toimia pelkästään helpottaakseen sitä, että kantelija voi tarvittaessa nostaa vahingonkorvauskanteen kansallisissa tuomioistuimissa. Komissio nimittäin katsoi, että tällaisen kanteen nostaminen oli mahdollista ilman, että komissio toimisi asiassa. Tämä tulkinta on osoittautunut virheelliseksi siltä osin kuin kyse on EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan d alakohdan, 65 artiklan ja 66 artiklan 7 kohdan rikkomisesta, sillä yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Banks antamassaan tuomiossa todennut, että kansallisissa tuomioistuimissa ei voitu nostaa tällä alalla pätevästi vahingonkorvauskannetta, jos komissio ei ollut tehnyt päätöstä. NALOO teki vuoden 1994 kantelunsa juuri tämän tuomion antamisen jälkeen.

109 Näin ollen sen, että komissio tutki vuoden 1994 kantelun, ei voida katsoa loukkaavan IP:n, BC:n ja PG:n osalta oikeusvarmuutta eikä perusteltua luottamusta, ja IP:n, BC:n ja PG:n oli varauduttava siihen, että päivämäärää 1.4.1990 edeltäneen tilanteen sopusointuisuutta EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan, 65 artiklan ja 66 artiklan 7 kohdan kanssa vielä tutkittaisiin.

110 Nyt esillä olevan tapauksen olosuhteiden valossa vuoden 1994 kantelua ei myöskään voida pitää kohtuullisen ajan jälkeen tehtynä. Se on nimittäin tehty vain kaksi kuukautta sen jälkeen, kun edellä mainitussa asiassa Banks annettiin tuomio, jonka perusteella ne syyt, joiden nojalla komissio oli kieltäytynyt tutkimasta päivämäärää 1.4.1990 edeltänyttä tilannetta, osoittautuivat perusteettomiksi.

111 Tästä seuraa, että oikeusvarmuuden periaate ei estä komissiota tutkimasta vuoden 1994 kantelua.

112 Tältä osin ei ole merkitystä sillä, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että komissio ei vuonna 1991 ollut tehnyt päätöstä päivämäärää 1.4.1990 edeltäneen tilanteen osalta.

113 Näin ollen valitusperusteet, joilla kyseenalaistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen NALOO:n kantelujen yhteenkuuluvuutta ja oikeusvarmuuden periaatetta koskeva päättely, on hylättävä.

Valitusperusteet, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamuksia komission velvollisuudesta tutkia vuoden 1994 kantelu

114 Kaikki valittajat esittävät, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen todetessaan riidanalaisen tuomion 85 kohdassa, että komission velvollisuutena oli tutkia vuoden 1994 kantelu tilikausina 1986/1987—1989/1990 tapahtuneiksi väitettyjen rikkomisten osalta.

115 On selvää, että vuoden 1994 kantelun johdosta komissio teki vuoden 1998 päätöksen. Koska komissio tarkasteli tässä päätöksessä tätä kantelua, vaikkakin vain toissijaisesti, komissiolla tältä osin olevan velvollisuuden laajuutta on arvioitava kyseisen päätöksen laillisuuden tutkimisen yhteydessä.

116 Niinpä ei ole syytä tarkastella erikseen niitä valitusperusteita, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamusta siitä, että komissio oli velvollinen tutkimaan vuoden 1994 kantelun.

Valitusperusteet, jotka koskevat EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan soveltuvuutta hiilen louhintalupamaksuihin

117 BC väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, kun se ei todennut, että EHTY:n 65 artikla ei soveltunut hiilen louhintalupamaksuihin. Samoin kuin EY 81 ja EY 82 artiklalla, EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklalla ja 66 artiklan 7 kohdalla on BC:n mukaan täysin erilaiset kohteet.

118 Komissio täsmentää, että siltä osin kuin riidanalaisen tuomion tuomiolauselmaa voidaan tulkita siten, että se koskee myös vuoden 1998 päätöksen sitä osaa, jossa todetaan, ettei EHTY:n perustamissopimuksen 65 artikla sovellu nyt esillä olevaan tapaukseen, riidanalaisen tuomion tämä kohta on kumottava perustelujen puutteellisuuden takia.

119 NALOO sen sijaan esittää, että jos yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi todeta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin menetteli virheellisesti todetessaan, että komissio oli toimivaltainen tutkimaan jo päättyneet kilpailusääntöjen rikkomiset EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdan nojalla, ja jos yhteisöjen tuomioistuimen pitäisi päättää, että se itse ratkaisee kyseisen yhdistyksen kanteen lopullisesti, yhteisöjen tuomioistuimen olisi todettava, että tämän sopimuksen 65 artikla soveltuu hiilen louhintalupamaksuihin. Tämä viimeksi mainittu määräys selvästikin soveltuu NALOO:n mukaan kilpailusääntöjen rikkomisiin, jotka ovat päättyneet. Lisäksi komission EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan 4 kohtaan perustuva toimivalta ei rajoitu suositusten antamiseen vaan se käsittää myös oikeuden tehdä päätöksiä.

120 Tältä osin on todettava, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että ei ollut syytä ratkaista kysymystä siitä, sovelletaanko EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa hiilen louhintalupamaksuihin, se kumosi vuoden 1998 päätöksen kokonaisuudessaan.

121 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei riidanalaisessa tuomiossa kuitenkaan esittänyt mitään perustetta, jonka perusteella se oli päätynyt katsomaan, että komission johtopäätös tämän määräyksen sovellettavuudesta oli virheellinen.

122 Valitukset ovat näin ollen perusteltuja siltä osin kuin niissä arvostellaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että tämä on kumonnut vuoden 1998 päätöksen kokonaisuudessaan tutkimatta sitä, soveltuiko EHTY:n perustamissopimuksen 65 artikla hiilen louhintalupamaksuihin.

Valitusperusteet, jotka koskevat vuoden 1998 päätöksen lainmukaisuutta

— Asianosaisten lausumat

123 IP ja PG väittävät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen kun se katsoi, että vuoden 1998 päätös oli kumottava siltä osin kuin siinä tehtyä vuoden 1994 kantelun syrjiviä hintoja koskevan osan hylkäämistä oli perusteltu puutteellisesti. Kyseisessä päätöksessä nimittäin selvästi selostetaan, että komissio katsoi, ettei sillä ollut toimivaltaa ryhtyä kantelun johdosta toimenpiteisiin. Yhteisöjen tuomioistuimet pystyvät näiden perustelujen avulla täysin hyvin käyttämään valvontavaltaansa.

124 Komissio puolustaa olennaisilta osilta samaa katsontakantaa.

125 Hiilen louhintalupamaksujen osalta BC ja komissio esittävät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen, kun se vuoden 1991 päätöstä luokitellessaan poikkesi asiassa NALOO I antamassaan tuomiossa itse omaksumastaan lähestymistavasta mitään selityksiä esittämättä.

126 Komissio ei omien sanojensa mukaan nimittäin ole koskaan väittänyt, että jokin BC:n määräämä lupamaksujen taso olisi kohtuuttoman korkea. Asiassa NALOO I antamassaan tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on komission mukaan itse myöntänyt, että komission väite, joka sisältyy komission 28.8.1990 päivättyyn Ison-Britannian viranomaisille osoittamaan kirjeeseen ja jonka mukaan 7 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta vaikutti liian korkealta, oli esitetty vain tunnustelutarkoituksessa eikä se ollut toteamus.

127 BC ja komissio toteavat lisäksi, että NALOO oli itse myöntänyt vuonna 1988, että 11 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta oli kohtuullinen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on BC:n ja komission mukaan kiinnittänyt huomiota tähän seikkaan asiassa NALOO I antamassaan tuomiossa.

128 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen riidanalaisessa tuomiossa käyttämä lähestymistapa sitä paitsi kääntäisi todistustaakan kantelun yhteydessä siirtämällä sen komissiolle. On kuitenkin kiistatonta, että kantelijan tehtävänä on esittää konkreettinen näyttö, joka on tarpeen kantelun perustelemiseksi. NALOO ei selvästikään ole noudattanut tätä velvollisuutta, sillä se ei ole esittänyt todisteita jäsenilleen koituneista kustannuksista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on BC:n ja komission mukaan juuri edellyttänyt tällaisia todisteita asiassa NALOO I antamassaan tuomiossa.

129 Vastineessaan NALOO myöntää, että riidanalaisessa tuomiossa on ylenpalttisesti perusteluja, jotka koskevat komission velvollisuutta perustella päätöstään, joka koskee kantelun syrjiviä hintoja koskevaa osaa koskevaa päätöstä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on NALOO:n mukaan kuitenkin menetellyt perustellusti kumotessaan vuoden 1998 päätöksen, koska komissio oli kyseisessä päätöksessä virheellisesti katsonut, ettei sillä ollut EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohdan nojalla toimivaltaa tutkia jo päättynyttä syrjintää.

130 Lupamaksujen suuruutta koskevien ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamusten NALOO huomauttaa perustuvan menetelmään, jota komissio itse oli käyttänyt vuoden 1991 päätöksessään. Komissio nimittäin oli NALOO:n

mukaan käyttänyt BC:n toiminnan kannattavuutta arviointiperusteena perustellessaan lupamaksujen suuruuden lainmukaisuutta EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdan kannalta.

131 NALOO:n mukaan vuoden 1991 päätöksestä ilmenee selvästi, että komissio katsoi, että 11 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta oli ristiriidassa EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdan kanssa. Komissio olisi voinut päätyä tähän johtopäätökseen ottamalla huomioon BC:n avolouhintatoiminnan tulokset sekä hinnat, jotka sähköntuottajat maksoivat BC:lle ja itsenäisille avolouhostoiminnan harjoittajille. Vuoden 1998 päätöksen tekohetkellä komissio oli NALOO:n mukaan tietoinen tilikausien 1984/1985—1990/1991 vastaavista luvuista.

132 NALOO esittää, että kun otetaan huomioon komissiolla olleet vakuuttavat todisteet, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on menetellyt perustellusti katsoessaan, että komissio ei ollut noudattanut velvollisuuttaan perustella vuoden 1998 päätöksessä riittävästi johtopäätöstään, jonka mukaan oli mahdotonta ottaa huomioon kyseisen yhdistyksen toimittamia tietoja ja käyttää niitä tutkimuksen lähtökohtana.

133 Toissijaisesti NALOO esittää, että vuoden 1998 päätöksen kumoaminen tältä osin oli perusteltua, koska komissio oli tehnyt ilmeisen arviointivirheen.

— Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

134 Ensinnäkin on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi vuoden 1998 päätöksen syrjiviä hintoja koskevan osan sillä perusteella, että

perustelut olivat puutteellisia, mikä on estänyt kyseisen päätöksen paikkansapitävyyteen kohdistuvan tuomioistuimen harjoittaman valvonnan.

135 Vuoden 1998 päätöksestä ilmenee kuitenkin selvästi, että komissio katsoi, että EHTY:n perustamissopimuksen 63 artiklan 1 kohta ja 66 artiklan 7 kohta eivät oikeuta sitä tutkimaan kantelua, joka koskee perustamissopimuksen jo päättyneitä rikkomisia. Tämä perustelu selvästikin riitti siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pystyi tarkistamaan, oliko vuoden 1998 päätös tältä osin lainmukainen.

136 Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan riidanalaisen tuomion 114 kohdassa, että vuoden 1998 päätös oli tältä osin perusteluiltaan puutteellinen.

137 Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion perustelut olisivat yhteisön oikeuden vastaisia, valitus on kuitenkin hylättävä, jos tuomion tuomiolauselma osoittautuu perustelluksi muiden oikeudellisten perusteiden vuoksi (ks. mm. asia C-265/97 P, VBA v. Florimex ym., tuomio 30.3.2000, Kok. 2000, s. I-2061, 121 kohta).

138 Tältä osin on palautettava mieliin, että kuten tämän tuomion 77—90 kohdasta ilmenee, komissio on tehnyt NALOO:n kumoamiskanteessaan mainitseman oikeudellisen virheen katsoessaan, että se ei ollut toimivaltainen tutkimaan vuoden 1994 valitusta.

139 Niinpä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on menetellyt perustellusti kumotessaan vuoden 1998 päätöksen tältä osin.

140 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on myös todennut riidanalaisen tuomion 123 kohdassa, että vuoden 1998 päätöksen se osa, joka koskee BC:n vahvistamia hiilen louhintalupamaksuja, oli perusteluiltaan puutteellinen.

141 Komissio nimittäin on perustellut vuoden 1998 päätöstään toissijaisesti sillä, että NALOO ei sen mukaan ollut esittänyt riittävästi näyttöä osoittaakseen toteen tapahtuneiksi väitetyt kilpailusääntöjen rikkomiset. Komissio on yksityiskohtaisesti esittänyt kyseisen päätöksen 34—43 kohdassa ne syyt, joiden nojalla se katsoi, ettei se voinut aloittaa tutkimusta esitettyjen tietojen perusteella.

142 Tarkemmin ottaen komissio on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa NALOO I antamassaan tuomiossa esittämiin arviointeihin tukeutuen, että menetelmä, jota NALOO ehdottaa käytettäväksi sen mielestä kohtuullisen lupamaksun suuruuden laskemiseksi, oli paitsi sopimaton myös ristiriidassa NALOO:n itsensä 13.5.1988 päivätyssä BC:lle osoitetussa kirjeessä esittämän toteamuksen, jonka mukaan NALOO piti 11 GBP:n suuruista lupamaksua tonnilta kohtuullisena, kanssa.

143 On näin ollen todettava, että vuoden 1998 päätöstä on perusteltu riittävästi tältä osin.

144 Riidanalaisesta tuomiosta ilmenee, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi vuoden 1998 päätöksen sen osan, joka koskee hiilen louhintalupamaksuja, perustelujen väitetyn puutteellisuuden perusteella, se itse asiassa katsoi komission syyllistyneen ilmeiseen arviointivirheeseen.

145 Näin menetellessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tehnyt tarpeellista erottelua päätöstä koskevan perusteluvelvollisuuden ja päätöksen aineellisen laillisuuden välillä (ks. em. asia VBA v. Florimex, tuomion 114 ja 115 kohta).

146 Tällä oikeudellisella virheellä ei kuitenkaan ole merkitystä riidanalaisen tuomion tuomiolauselman kannalta, jos vuoden 1998 päätöksessä tosiaankin on ilmeinen arviointivirhe, jonka NALOO ensimmäisessä oikeusasteessa väitti siinä olevan.

147 Riidanalaisen tuomion 122 kohdasta ilmenee tältä osin, että ilmeinen arviointivirhe, josta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lähinnä arvosteli komissiota, muodostui siitä, että komissio ei ollut ottanut käytettävissään olevien tietojen perusteella kantaa hiilen louhintalupamaksujen mahdolliseen kohtuuttomuuteen.

148 Huolimatta siitä, velvoitetaanko EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdassa komissio tutkimaan kantelu, on kuitenkin selvää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin itse totesi asiassa NALOO I antamansa tuomion 258 kohdassa, että kantelijan tehtävänä on saattaa komission tietoon kantelunsa perustana olevat tosiseikat ja oikeudelliset seikat.

149 Tämän saman tuomion 261 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että NALOO:n tehtävänä olisi ollut kerätä toimiluvan nojalla hiiltä louhivien jäsentensä todellisia toimintakustannuksia koskevat tiedot ja toimittaa ne komissiolle, jotta tämä olisi voinut arvioida näiden kustannusten ja BC:n avolouhosten toimintakustannusten välillä mahdollisesti olevaa eroa.

150 Asiassa NALOO I antamansa tuomion 214 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi riittämättömiksi ne todisteet, jotka NALOO oli toimittanut osoittaakseen toteen sen, että hiilen louhintalupamaksut olivat 1.4.1990 alkaen kohtuuttomia. Tämä yhdistys oli ehdottanut näille maksuille kolme laskentatapaa. Kyseisen tuomion 178 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin erityisesti kieltäytyi tukeutumasta pelkästään siihen, että BC:n tilikauden 1990/1991 tulos ekstrapoloitaisiin aikaisemman tilikauden toiminnan tuloksen perusteella.

151 Vuoden 1998 päätöksessä komissio katsoi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa NALOO I antamassa tuomiossa esittämiin toteamuksiin tukeutuen, että ainoa NALOO:n ehdottama laskentatapa eli tapa, jossa nykyiset hypoteettiset kohtuullisina pidetyt lupamaksut ekstrapoloitaisiin menneisyyteen, eivät voineet muodostaa tutkimuksen lähtökohtaa. Komissio lisäsi, että tämä yhdistys itse oli vuonna 1988 myöntänyt, että 11 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta oli kohtuullinen, mikä oli ristiriidassa kyseisen menetelmän kanssa, sillä sen soveltaminen osoittaisi, että vain 4,79 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta olisi ollut kohtuullinen.

152 Tämä komission perustelutapa on sopusoinnussa niiden päätelmien kanssa, joita se pystyi tekemään asiassa NALOO I annetusta tuomiosta kantelijalle kuuluvan todistustaakan osalta, eikä tämä perustelutapa sellaisenaan näytä olevan sellainen, että se voitaisiin kyseenalaistaa.

153 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei riidanalaisessa tuomiossa kuitenkaan ole lausunut tämän perustelutavan oikeellisuudesta vaan se on noudattanut erilaista päättelytapaa todetakseen, että komissio menetteli virheellisesti hylätessään vuoden 1994 kantelun sillä perusteella, että se ei voinut lausua siitä, olivatko hiilen louhintalupamaksut mahdollisesti kohtuuttomia.

154 Riidanalaisen tuomion 117—120 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin nimittäin on viitannut vuoden 1991 päätöksen perustelujen 74 kohtaan, josta ilmenee, että komissio oli voinut arvioida avolouhosten kannattavuutta niiden tietojen perusteella, jotka myös olivat sen käytössä vuoden 1994 kantelun yhteydessä.

155 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on muistuttanut riidanalaisen tuomion 121 kohdassa, että komissio oli 28.8.1990 päivätyssä Ison-Britannian viranomaisille osoittamassaan kirjeessä huomauttanut, että "[BC:n] avolouhostoiminnasta perimä lupamaksu 7 GBP/t vaikuttaa joka tapauksessa liian suurelta".

156 Tältä osin on korostettava, että päinvastoin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut riidanalaisen tuomion 118 kohdassa, komissio ei vuoden 1991 päätöksen perustelujen 74 kohdassa ole arvioinut avolouhosten kannattavuutta. Tässä viimeksi mainitussa kohdassa ei nimittäin ole mitään mainintaan NALOO:n jäsenille kertyneistä kuluista, joiden osalta tämä yhdistys oli ilmoittanut, ettei se voi täsmentää niitä (ks. tältä osin asiassa NALOO I annetun tuomion 201 kohta). Koska näille jäsenille koituneita kustannuksia ei ole otettu huomioon, ei voida väittää, että komissio aikoi ottaa kantaa niiden avolouhostoiminnan kannattavuuteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vuoden 1991 päätöksen 74 kohdasta tekemä tulkinta on siis selvästi virheellinen.

157 Komission 28.8.1990 päivätyn Ison-Britannian viranomaisille lähettämän kirjeen osalta on todettava, että asiassa NALOO I antamassaan tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että tämä kirje ei horjuta komission johtopäätöstä, jonka mukaan NALOO ei ollut esittänyt tosiseikkoja koskevaa todennäköisyysnäyttöä, joka olisi tukenut sen väitteitä, jotka koskivat 1.4.1990 alkaen sovelletun lupamaksun kohtuuttomuutta.

158 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei riidanalaisessa tuomiossa kuitenkaan ole selittänyt, miksi tätä samaa kirjettä voitaisiin pitää todisteena siitä, että komissiolla oli riittävästi todennäköisyysnäyttöä päivämäärää 1.4.1990 edeltävän ajanjakson osalta.

159 Tällainen selitys olisi kuitenkin ollut tarpeen, kun otetaan huomioon se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli asiassa NALOO I antamansa tuomion 206 kohdassa katsonut, että komissio oli esittänyt kyseisen 28.8.1990 päivättyyn kirjeeseen sisältyneen väitteen vain tunnustelutarkoituksessa ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli asiassa NALOO I antamansa tuomion 208 ja 209 kohdassa viitannut NALOO:n itsensä esittämiin toteamuksiin, jotka sisältyivät 13.5.1988 päivättyyn BC:lle osoitettuun kirjeeseen ja joissa myönnettiin, että 11 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta oli kohtuullinen.

160 Vuoden 1998 päätöksessä komissio on kuitenkin nimenomaisesti viitannut kyseiseen 13.5.1988 päivättyyn kirjeeseen osoittaakseen, että NALOO:n ehdottama laskentatapa ei ollut johdonmukainen.

161 Tästä seuraa, että vuoden 1991 päätöksen perustelujen 74 kohta ja komission Ison-Britannian viranomaisille osoittama 28.8.1990 päivätty kirje eivät tue johtopäätöstä, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätynyt riidanalaisen tuomion 122 ja 123 kohdassa ja jonka mukaan komissiolla ei ollut oikeutta hylätä vuoden 1994 kantelun sitä osaa, joka koski hiilen louhintalupamaksuja, sillä perusteella, että kantelun tueksi ei ollut esitetty riittävästi todisteita.

162 Myöskin NALOO:n väite, jonka mukaan komissio olisi vuoden 1991 päätöksessä todennut, että 11 GBP:n suuruinen lupamaksu tonnilta oli ristirii-

dassa EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdan kanssa, on perusteeton.

163 Tämä väite nimittäin perustuu vuoden 1991 päätöksen perustelujen 81. kohdan virheelliseen tulkintaan. Kyseisessä kohdassa käsitellään vain syrjiviä hintoja koskevaa kysymystä, ja hiilen louhintalupamaksuja koskevat johtopäätökset ovat kyseisen päätöksen perustelujen 83. kohdassa. Päätöksessä ei näytetä kertaakaan todettavan, että päivämäärän 1.4.1990 jälkeen peritty lupamaksu olisi EHTY:n perustamissopimuksen 66 artiklan 7 kohdan vastainen.

164 On näin ollen todettava, että sitä, että vuoden 1994 kantelu on hiilen louhintalupamaksuja koskevilta osilta hylätty komission esittämillä perusteilla, ei voida oikeudellisesti kyseenalaistaa, ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen kumotessaan vuoden 1998 päätöksen sen osan, jossa toissijaisesti on tutkittu tämä osa kantelusta.

165 Edellä esitetystä seuraa, ilman, että olisi tarpeen tutkia muita BC:n valituksensa tueksi esittämiä valitusperusteita, että riidanalainen tuomio on kumottava siltä osin kuin siinä kumotaan

— vuoden 1998 päätöksen se osa, jossa komissio katsoi, ettei EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa voitu soveltaa hiilen louhintalupamaksujen vahvistamiseen

— tämän päätöksen se osa, jossa komissio hylkäsi kantelun, joka koski ennen päivämäärää 1.4.1990 hiilen louhintaan sovellettujen lupamaksujen suuruutta.

166 Muilta osin valitukset on hylättävä.

Riidanalaisen tuomion osittaisen kumoamisen seuraukset

167 Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisen kohdan toisen virkkeen mukaan silloin, kun kyseessä on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion kumoaminen, yhteisöjen tuomioistuin voi ratkaista asian lopullisesti itse, jos asia on ratkaisukelpoinen.

168 Riidanalaisen tuomion osittaisen kumoamisen johdosta on lausuttava NALOO:n kanneperusteista, joissa NALOO esittää ensinnäkin, että sen komissiolle toimittamat todisteet olivat riittäviä ja sen ehdottama laskentatapa asianmukainen, ja toiseksi, että komissio on loukannut luottamuksensuojan periaatetta hylätessään NALOO:n kantelun ilman, että se olisi antanut NALOO:lle tilaisuutta esittää lisänäyttöä, ja kolmanneksi, että komissio on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa ei voitu soveltaa hiilen louhintalupamaksuihin.

169 Yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että tämä osa asiasta on ratkaisukelpoinen.

Perusteet, jotka koskevat komission tekemää arviointia NALOO:n esittämistä todisteista ja ehdottamasta lupamaksujen laskentatavasta

170 NALOO arvostelee komissiota siitä, että se ei ole tehnyt NALOO:n esittämistä todisteista oikeita johtopäätöksiä ja että se on menetellyt virheellisesti hylätessään NALOO:n ehdottaman kohtuullisen lupamaksun laskentatavan.

171 Tämän tuomion 147—163 kohdasta ilmenee kuitenkin, että vuoden 1998 päätöksessä ei tältä osin ole oikeudellisia virheitä tai arviointivirheitä.

172 Näin ollen perusteet, jotka koskevat komission tekemää arviointia NALOO:n esittämistä todisteita ja ehdottamasta lupamaksujen laskentavasta, on hylättävä.

Perusteltua luottamusta koskeva peruste

173 Kanteessaan NALOO esittää, että komissiolla ei ollut oikeutta päättää hylätä vuoden 1994 kantelua sillä perusteella, että NALOO ei ollut esittänyt riittävästi

todisteita. Komission ja sen virkamiesten toimet ja toteamukset ovat nimittäin NALOO:n mukaan synnyttäneet siinä perustellun luottamuksen siihen, ettei sen kantelun perusteella tehdä mitään päätöstä niin kauan kuin avoinna olevia oikeudellisia kohtia ei ole ratkaistu, ja siihen, että sen sallittaisiin esittää lisänäyttöä, jos komissio päättäisi, että sillä on toimivalta tutkia vuoden 1994 kantelun kohde.

174 Komissio kiistää sen, että se olisi voinut herättää tällaisen perustellun luottamuksen.

175 Tältä osin on todettava, että vaikka NALOO olisi komissiossa käydyn menettelyn jossain vaiheessa voinut odottaa, että yhtään aineellista päätöstä ei tehdä ilman, että sille annettaisiin ensin mahdollisuus esittää lisätodisteita, komission NALOO:lle lähettämästä 23.6.1997 päivätystä kirjeestä ilmenee selvästi, että kyseinen toimielin aikoi hylätä kantelun hiilen louhintalupamaksuja koskevan osan toissijaisesti sillä perusteella, ettei ollut esitetty vakuuttavia todisteita.

176 Vaikka on totta, että vastauksena tähän kirjeeseen NALOO on toistanut 11.8.1997 päivätyssä kirjeessään, että se oli valmis antamaan asiantuntijoidensa tehtäväksi ennen päivämäärää 1.4.1990 vallinneen tilanteen tutkimisen, jotta se voisi esittää lisätodisteita, se ei kuitenkaan ole esittänyt tällaisia todisteita menettelyn, joka päättyi siihen, kun vuoden 1998 päätös tehtiin kyseisen vuoden huhtikuun 27. päivänä, missään myöhemmässä vaiheessa.

177 Jos NALOO tosissaan aikoi vakuuttaa komission siitä, että komissio oli toimivaltainen asiassa, sen oli jokaista kantelijaa koskevan huolellisuusvelvoitteen mukaisesti hankittava samanaikaisesti kaikki kantelunsa tukemiseksi tarpeelliset todisteet.

178 Näin on varsinkin siksi, että NALOO oli jo päivämäärästä 24.9.1996, jona asiassa NALOO I annettu tuomio julistettiin, lähtien tietoinen siitä, että pelkkä BC:n kustannusten ekstrapolaatioon perustuva laskentatapa ei ollut tätä varten riittävä.

179 Sitä paitsi komissio ei voisi niiden yritysten, joiden menettelystä on kanneltu, oikeusvarmuutta aiheettomasti vaarantamatta pidentää loputtomiin sitä määräaikaa, jossa kantelijan on esitettävä väitteitänsä tukevat todisteet.

180 Näiden syiden perusteella NALOO:n esittämä perusteltua luottamusta koskeva peruste on hylättävä.

Peruste, joka koskee EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan soveltuvuutta hiilen louhintalupamaksuihin

181 NALOO esittää myös, että kohtuuttomien hiilen louhintalupamaksujen vahvistaminen BC:n ja toimiluvan nojalla toimivien tuottajien välisissä toimilupasopimuksissa kuuluu EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklan soveltamisalaan.

182 Tältä osin riittää, kun todetaan, että muiden kanneperusteiden tarkastelusta ilmenee, että komissio on menetellyt perustellusti hylätessään vuoden 1994 kantelun sen osan, joka koskee näiden lupamaksujen kohtuuttomuutta, ja todetessaan toissijaisesti, että NALOO ei ollut esittänyt sille riittävästi todisteita.

183 Kysymystä siitä, olisiko EHTY:n perustamissopimuksen 65 artikla soveltunut kyseisiin lupamaksuihin, ei näin ollen ole tarpeen tutkia.

184 Tästä seuraa, että kanne on hylättävä siltä osin kuin

— NALOO vaatii vuoden 1998 päätöksen sen osan kumoamista, jossa komissio katsoi, ettei EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa voitu soveltaa hiilen louhintalupamaksujen vahvistamiseen

— NALOO vaatii tämän päätöksen sen osan kumoamista, jossa komissio hylkäsi kantelun, joka koski ennen päivämäärää 1.4.1990 hiilen louhintaan sovellettujen lupamaksujen suuruutta.

Oikeudenkäyntikulut

185 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jos valitus on perusteeton tai jos valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti.

186 Tämän saman työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdassa, jota sovelletaan muutoksenhakumenettelyyn kyseisen työjärjestyksen 118 artiklan nojalla, määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

187 Koska valitukset asiassa C-172/01 P ja asiassa C-176/01 P eivät ole perusteltuja ja koska NALOO on vaatinut, että valittajat velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, IP ja PG on velvoitettava vastaamaan yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan kyseisen yhdistyksen tässä oikeudenkäynnissä kertyneet oikeudenkäyntikulut. On lisäksi päätettävä, että komission on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan näissä kahdessa asiassa.

188 Koska valitus asiassa C-175/01 P on perusteltu ja koska BC samoin kuin komissio ovat vaatineet, että NALOO velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, tämä yhdistys on velvoitettava vastaamaan yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä oikeudenkäyntikuluista.

189 Koska valitus asiassa C-180/01 P on osittain perusteltu ja osittain perusteeton, kunkin asianosaisen on vastattava yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan.

190 Koska komissio ja NALOO ovat kumpikin hävinneet osan kumoamiskanteen yhteydessä esittämistään vaatimuksista, niiden on vastattava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan. Työjärjestyksen 69 artiklan 4 kohdan nojalla IP:n, BC:n ja PG:n on kunkin vastattava niistä oikeudenkäyntikuluista, joita niille on väliintulijoina kertynyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-89/98, NALOO vastaan komissio, 7.2.2001 antama tuomio kumotaan siltä osin kuin siinä kumotaan**

— **27.4.1998 tehdyn päätöksen IV/E-3/NALOO se osa, jossa Euroopan yhteisöjen komissio katsoi, että EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa ei voitu soveltaa hiilen louhintalupamaksujen vahvistamiseen**

— **tämän päätöksen se osa, jossa Euroopan yhteisöjen komissio hylkäsi kantelun, joka koski ennen päivämäärää 1.4.1990 hiilen louhintaan sovellettujen lupamaksujen suuruutta.**

2) **Valitukset hylätään muilta osin.**

3) National Association of Licensed Opencast Operatorsin (NALOO) kanne hylätään siltä osin kuin siinä vaaditaan

— päätöksen IV/E-3/NALOO sen osan kumoamista, jossa Euroopan yhteisöjen komissio katsoi, että EHTY:n perustamissopimuksen 65 artiklaa ei voitu soveltaa hiilen louhintalupamaksujen vahvistamiseen

— tämän päätöksen se osa, jossa Euroopan yhteisöjen komissio hylkäsi kantelun, joka koski ennen päivämäärää 1.4.1990 hiilen louhintaan sovellettujen lupamaksujen suuruutta.

4) Asiassa C-172/01 P International Power plc velvoitetaan vastaamaan yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan NALOO:n tässä oikeudenkäynnissä kertyneet oikeudenkäyntikulut. Euroopan yhteisöjen komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

5) Asiassa C-175/01 P NALOO velvoitetaan vastaamaan yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnistä kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan British Coal Corporationin ja Euroopan yhteisöjen komission tässä oikeudenkäynnissä kertyneet oikeudenkäyntikulut.

6) Asiassa C-176/01 P PowerGen (UK) plc velvoitetaan vastaamaan yhteisöjen tuomioistuimessa kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan NALOO:n tässä oikeudenkäynnissä kertyneet oikeudenkäyntikulut. Euroopan yhteisöjen komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

7) **Asiassa C-180/01 P asianosaiset vastaavat kukin yhteisöjen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä oikeudenkäyntikuluistaan.**

8) **Euroopan yhteisöjen komissio ja NALOO vastaavat kumpikin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä kertyneistä omista oikeudenkäyntikuluistaan. International Power plc, British Coal Corporation ja PowerGen (UK) plc vastaavat kukin oikeudenkäyntikuluistaan, joita niille on väliintulijoina kertynyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyssä oikeudenkäynnissä.**

Wathelet Edward La Pergola

Jann Rosas

Julistettiin Luxemburgissa 2 päivänä lokakuuta 2003.

R. Grass M. Wathelet

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja